

BOEKBESPREKING.

X. *Leutenegger*, Betriebswirtschaftliche und steuerliche Bewertung industrieller Liegenschaften. A. Francke A.G. Bern z.j. (1949). 126 blz.

Het werkje van Leutenegger over de waardering van onroerende goederen in de industrie valt in hoofdzaak in drie delen uiteen, waarin achtereenvolgens wordt gesproken over waardebegrippen in het algemeen en over de waardering van industrieële onroerende goederen in het algemeen en in het bijzonder. In elk der paragrafen waarin de stof verder is verdeeld, wordt de waardering gezien uit bedrijfseconomisch en fiscaal gezichtspunt. Volgens de schrijver ligt het zwaartepunt telkens bij het bedrijfseconomisch gezichtspunt. Dit heeft het werkje nochtans niet kunnen verheffen tot een studie van enige bedrijfseconomische betekenis. De hoofdoorzaak daarvan is een tekort aan begripsvorming. Wij zouden zijn begrippen als calculatorisch-technische begrippen kunnen kenmerken, indien deze kwalificatie niet een te hoog idee zou geven van de bepaald armoedige begrippenreeks. Voorbeelden: de kostprijs van een onroerend goed (Herstellingswert) is volgens schrijver geen gegeven grootheid, doch het resultaat van een interne berekening, afhankelijk van de betrouwbaarheid van de boekhouding; de aanschaffingsprijs is belangrijker dan de kostprijs, omdat gebouwen meer door derden dan in eigen beheer gebouwd worden, hij wordt bepaald door de uitgaven; de opbrengst-waarde is de gekapitaliseerde opbrengst.

Het spreekt vanzelf, dat op dergelijke begrippen geen theorie kan worden opgebouwd en de schrijver niet tot conclusies van enige betekenis kan komen. Het werkje ligt beneden het peil van de bedrijfs-economie in Nederland en kennisneming zal weinig nut hebben, behalve misschien voor degene die zich wil oriënteren over de fiscale wetgeving in de verschillende Zwitserse kantons.

G. L. GROENEVELD.

Prof. Dr Ir C. H. Edelman, Sociale en economische bodemkunde, N.V. Noord-Hollandse Uitgevers Maatschappij, Amsterdam, 1949. 149 blz.

De bodemkunde is in de laatste jaren bijna een modevak geworden. Hoewel de studie van de bovenste aardlagen als milieu voor het plantenleven met de ontwikkeling van de wetenschappelijke beoefening van de landbouw in het algemeen hand in hand is gegaan — de oudste bodemkaart in Nederland stamt, voor zover mij bekend, van 1839 — heeft het lang geduurd, vóór hiervan tot het grote publiek iets is doorgedrongen. Het zijn vooral de catastrophale gevolgen van water-

en winderosie in Amerika en de grootscheepse pogingen, die daar sedert de dertiger jaren worden ondernomen om aan dit euvel paal en perk te stellen, die de bodemkundige problemen in de populaire tijdschriften en zelfs op de voorpagina's van de kranten brachten. Iedere leek weet thans wel, dat in een groot deel van de wereld de ontwikkeling van de landbouw in meer of mindere mate door de voortschrijdende erosie wordt bedreigd.

De groeiende internationale belangstelling voor de bodemkunde wordt in Nederland in sterke mate geschraagd door het werk van Edelman en een enthousiaste schare medewerkers. In ons land is sinds tientallen jaren belangrijk werk op bodemkundig gebied verricht — ik denk hierbij o.a. aan het werk van Hissink en zijn Bodemkundig Instituut te Groningen, dat Nederland internationale faam verschaftte — doch meer dan anderen is Edelman er in geslaagd de interesse voor de bodemkunde en de daarin door hem gevolgde methoden te wekken. Met op zich zelf betrekkelijk eenvoudige middelen is het hem gelukt tal van nieuwe en niet zelden verrassende feiten aangaande onze cultuurgrond en zijn ontwikkeling aan de dag te brengen, die voor land- en tuinbouw van grote praktische waarde waren en het inzicht in de historische ontwikkeling van het Nederlandse cultuurlandschap in belangrijke mate hebben verdiept.

De bodemkunde is uit haar aard een toegepaste wetenschap, in die zin, dat ze haar doelstelling niet in zich zelf vindt, doch rechtstreeks gericht is op het leggen van grondslagen voor een goede ontwikkeling van het sociale en economische leven. Het is dan ook een goede gedachte van Edelman geweest om aan zijn studenten uiteen te zetten welke de sociale en economische betekenis van de bodemkundige vraagstukken is en het is duidelijk, dat hij hiermee tegelijkertijd een vorm vond, waarin hij op een juiste wijze de bodemkunde onder de aandacht van de belangstellende buitenstaander kon brengen. Deze immers interesseert zich niet voor de wetenschappelijke methoden van de bodemkunde en zelfs niet voor haar gedetailleerde resultaten, wel echter voor de algemene maatschappelijke betekenis van de bodemkundige vraagstukken. Het valt nauwelijks te betwijfelen, dat de „general reader” het boekje van Edelman met belangstelling zal lezen. Het zal zijn inzicht in de vraagstukken, die samenhangen met het behoud van onze cultuurgrond en zijn vruchtbaarheid en daarmee met de onmisbare agrarische productie, verhogen en hem doordringen van de gevaren, die de maatschappelijke ontwikkeling in dit opzicht hier en elders met zich mee brengt.

Ook de beoefenaar van de sociale en economische wetenschappen, die niet door milieu of opleiding met de agrarische wereld vertrouwd is, kan met het boekje van Edelman zijn voordeel doen. Ook al zal hij het misschien niet steeds met de schrijver eens zijn wanneer hij zich op het grensgebied tussen de bodemkunde en de maatschappelijke wetenschappen beweegt, hij zal constateren, dat het nuttig en noodzakelijk is, enig begrip van bodemkundige problemen te hebben, wanneer hij zich bezig houdt met vraagstukken als pacht- en koopprijzen van de grond, rendabiliteit van cultuur-technische werken, ontwikkeling en ondergang van bepaalde agrarische maatschappijvormen, agrarische bedrijfsstructuren etc.

E. W. HOFSTEE.